

Slasník

NOVINY OBCE SLASKÁ

1
2012

Dôchodcovia v novom klube

Najväčšou radosťou každého je, keď sa mu splní to, čo očakáva, respektíve to, čo mu bolo sľúbené. Ešte väčšia radosť je vtedy, keď sa splní sľub nie jednému, ale hneď tridsiatym ľuďom. V tomto prípade ide o sľub starostu obce, ktorý dal seniorom, členom Jednoty dôchodcov Slovenska, základnej organizácii v Slaskej dňa 22.9.2010 na ustanovujúcej členskej schôdzi. Vtedy starosta obce povedal, že činnosť organizácie bude zo strany obce podporená okrem iného aj tým, že sa jej poskytnú priestory pre klubovú a schôdzkovú činnosť. Tento sľub mal aj konkrétnu podobu v termíne splnenia do 6. decembra 2011. Aj keď to zo začiatku nevyzeralo až tak jednoznačne s priestormi, ktoré by boli vhodné na takúto činnosť a využívanie, predsa sa v priebehu roka problém po

(dokončenie na str.2)

ŽIVÝ KRISTUS KRÁČA PRED NAMI A S NAMI V ŽIVOTE

Drahí Slašťania!

Keď sa aj tohtoročným slávením Veľkej noci chystáte aspoň trochu pokročiť na ceste našej viery, moje slová chcú byť otcovským či bratským povzbudením v našom napredovaní. Toto povzbudenie vychádza predovšetkým zo slov Svätého písma a snaží sa ich zaktualizovať, aby mohli pôsobiť aj v našich životoch.

Aj keď ľudstvo už 2000 rokov počúva o Kristovom zmŕtvychnutí, skúsenosť nášho chudobného života našej nábožnosti sa neraz podobá skúsenosti žien na úsvite veľkonočného rána. Jednoducho

zažívame niečo podobné ako ženy pre ktoré bol obrovským a jediným problémom kameň, ktorý im bránil uctíť si mŕtveho Ježiša. Táto udalosť chce zrejme ustavične nám ľuďom pripomínať, že Boha často vnímame iba ako niekoho vzdialeného, toto si máme uctievať a nie ako toto tomu máme ponúknuť svoj život ako miesto na jeho pôsobenie. V súvislosti s tým si treba uvedomiť dosah slov V. Solovjova, ktorý napísal: „Úlohou ľudstva nie je iba kontemplanovať Boha, ale dovoliť tejto kontemplácii, aby nás zľudšťila“. Naše náboženstvo nemôže byť iba pasívnym uctievaním Boha, ale

má sa stať aktivitou v hľadaní Boha a života s ním.

DRAHÍ SLAŠŤANIA – obávam sa, že mnohé veci a skutočnosti, ktoré síce patria k životu, ako sú majetok, kariéra, zábava, blahobyť, sa nám každý rok stávajú takými blízkymi, že ten ktorý nám dal tento život, ten skrze ktorého všetko povstalo a bez ktorého nepovstalo nič z toho, čo povstalo, teda ani náš život, sa pre nás stáva akýmsi vzdialeným či mŕtvym. Keď je teda zmysel nášho života obsiahnutý v neživých veciach a skutočnostiach, jednou z rekvizít takéhoto života bude aj Boh,

ktorý však rovnako ako tie veci nežije. Keď si aj teraz uvedomíme nenaplnenosť takto prežívaného života, zvlášť pri jeho tragických otrasoch chce sa nám zvolať tak ako to urobili apoštoli na loďke keď prišla búrka: „Pane zobuď sa! Nedbáš, že hynieme? Zrejme niečo podobné pocítili aj všetci učenici po udalostiach Golgoty, keď vôbec nevedeli, čo majú robiť. Zamkli sa teda do jednej miestnosti a vo svojej zúfalej situácii, ktorá je opísaná aj v prípade emauzských učeníkov, tam iba nervózne chodili a volali tak ako vtedy na tej loďke Pane zobuď sa!

(dokončenie na str.5)

História obce

Rok 1967

MNV

Miestny národný výbor je umiestnený v budove domu kultúry. Je to malá miestnosť, ktorá už na dnešné pomery nevyhovuje. Vo vedľajšej miestnosti je dočasne umiestnená kancelária Jednotného roľníckeho družstva. Táto miestnosť by lepšie vyhovovala pre účely miestneho národného výboru. Miestny národný výbor má celkom 17 poslancov, z toho 7 – člennú radu a 5 komisií. Celá práca sa riadi podľa vopred vypracovaného plánu. Účasť občanov na plenárnych zasadnutiach sa oproti minulým rokom podstatne zlepšila. Verejné schôdze občanov boli uskutočnené päťkrát: dve družstevné, jedna verejná stranická, jedna slávnostná verejná schôdza k 22. výročiu oslobodenia našej obce a jedna schôdza k zhodnoteniu plnenia hlavných úloh. Účasť na schôdzach bola priemerná – 43 občanov. Komisie pri MNV ešte stále nedosahujú svoju úroveň, i keď majú vypracované plány práce, svoju činnosť si zanebdávajú, najmä pred ukončením volebného obdobia venujú svojej práci stále menej pozornosti.

Socialistická súťaž

Osvedčenou formou účasti občanov na riešení dôležitých otázok pri rozvoji obce sa stala socialistická súťaž. V roku 1967 bolo v našej obci prijatých 224 individuálnych a 25 kolektívnych záväzkov. Ich plnenie bolo i prekročené. Pracovná obetavosť a nadšenie občanov v súťažnom hnutí prispeli k rozvoju hospodársko-kultúrnej výstavby našej obce.

2 % vašich daní

Oslovujeme širokú verejnosť, aby podporila voľnočasové aktivity v našej obci a to formou poukázania 2 % daní z príjmov. Stačí vyplniť formulár uložený na webovej stránke www.slaska.sk a ten doručiť príslušnému daňovému úradu do 30.4.2012. Zároveň môžete rozhodnúť, ktoré aktivity (futbal, fitnes, zumba...) chcete podporiť. Stačí ak nám prostredníctvom emailovej pošty oznámite výšku vašich 2 % daní a konkrétnu aktivitu, ktorú máte záujem podporiť. Zároveň ďakujeme všetkým, ktorí nám už dve percentá z daní poukázali. Všetky obdržané finančné prostriedky budú použité na aktivity v rámci voľného času občanov obce.

Dôchodcovia v novom klube

(dokončenie zo str. 1)

Najväčšou radosťou každého je, keď sa mu splní to, čo očakáva, respektíve to, čo mu bolo sľúbené. Ešte väčšia radosť je vtedy, keď sa splní sľub nie jednému, ale hneď tridsiatym ľuďom. V tomto prípade ide o sľub starostu obce, ktorý dal seniorom, členom Jednoty dôchodcov Slovenska, základnej organizácii v Slaskej dňa 22.9.2010 na ustanovujúcej členskej schôdzi. Vtedy starosta obce povedal, že činnosť organizácie bude zo strany obce podporená okrem iného aj tým, že sa jej poskytnú priestory pre klubovú a schôdzkovú činnosť. Tento sľub mal aj konkrétnu podobu v termíne splnenia do 6. decembra 2011. Aj keď to zo začiatku nevyzeralo

až tak jednoznačne s priestormi, ktoré by boli vhodné na takúto činnosť a využívanie, predsa sa v priebehu roka problém podarilo vyriešiť. Dnes už dôchodcovia majú svoje priestory v bývalej knižnici, resp. v bývalom klube mládeže, ktorý prakticky už dávnejšie nevyvíjal žiadnu činnosť. Uvedené priestory boli po úprave a renovácii slávnostne odovzdané do užívania dôchodcom dňa 17.12.2011. Iniciatívni dôchodcovia, najmä však členky základnej organizácie tieto priestory ešte vylepšili výzdobou, takže prvé stretnutie dôchodcov v novom klube bolo nanajvýš slávnostné a neopakovateľné. Tohto slávnostného otvorenia klubu sa zúčastnili aj zástupcovia okresnej a krajskej

Hodina Zeme aj v Slaskej

Minister životného prostredia Slovenskej republiky Jozef Nagy, zdvorilo požiadal mestá a obce, aby sa v rámci svojich možností zapojili do projektu Hodiny Zeme. Predmetná celosvetová dobrovoľná aktivita sa uskutočnila 31.3.2012, t.j. zo soboty do nedele symbolickým vypnutím elektriny, čím sa prispelo k zlepšeniu životného prostredia. Uvedená akcia sa konala i minulý rok a zapojili sa do nej napr. Bratislava, Košice, Prešov, Banská Bystrica, Trnava a Trenčín, výnimkou nebola ani srbská obec Kupplín s prevládajúcim slovenským obyvateľstvom. Nezaostali ani slovenské národné kultúrne pamiatky a k myšlienke kampane sa pridali Bratislavský hrad, Spišský hrad, Bojnický zámok, Hrad Červený kameň, Trenčiansky a Filákovský hrad a ďalší.

Do akcie sa zapojili i viaceré spoločnosti, hotely či reštaurácie. Hodina Zeme nezostala nepovšimnutá ani v slovenských elektronických a printových médiách. Hodinu Zeme organizuje jedna z najväčších a najrešpektovanejších environmentálnych organizácií – Svetový fond na ochranu prírody (WWF – World Wildlife Fund). Jej poslaním je zastaviť degradáciu životného prostredia na Zemi a budovať budúcnosť, kde by žili ľudia v harmónii s prírodou. Tento rok sa do uvedeného projektu zapojila aj naša obec a to vypnutím verejného osvetlenia v noci zo soboty 31.3.2012 na nedeľu 1.4.2012. Takže vypnutie verejného osvetlenia v túto noc nespôsobil nepriaznivé počasie, ale náš postoj k ochrane životného prostredia.

Priznanie majetku

Podľa ústavného zákona č. 357/2004 Z.z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z.z. majú verejní funkcionári (teda aj starostovia obce) povinnosť do konca marca príslušného roka podať tzv. majetkové priznanie za rok predchádzajúci. Toto majetkové priznanie nie je verejnou listinou a nie je zákonná povinnosť zverejňovať ho. Je určené pre špeciálnu komisiu obecného zastupiteľstva, ktorá overuje údaje v ňom uvedené verejným funkcionárom. K 31.3.2012 starosta obce Daniel Gelien odovzdal majetkové priznanie za rok 2011. Vzhľadom ku skutočnosti, že starosta obce dal súhlas na jeho zverejnenie, uvedené majetkové priznanie je zverejnené na webovej stránke obce www.slaska.sk v ikone „starosta obce“ a v podikone „majetkové priznanie“. Starosta obce zverejňuje jeho majetkové priznanie už niekoľko rokov a nemieni na tejto tradícii nič meniť ani v budúcnosti.

O kvalite ovzdušia

Zákomom č. 137/2010 Z.z. o ovzduší bola krajským úradom životného prostredia v § 25 odseku 1 písm. a) ustanovená povinnosť sprístupňovať informácie verejnosti a najmenej raz za rok zverejniť informáciu o kvalite ovzdušia a o podiele jednotlivých zdrojov na jeho znečisťovaní. V súlade s uvedeným Krajský úrad životného prostredia v Banskej Bystrici vypracoval materiál „Informáciu o kvalite ovzdušia a o podiele jednotlivých zdrojov na jeho znečisťovaní v Banskobystrickom kraji za rok 2010“. Uvedený materiál je zverejnený na stránke Krajského úradu životného prostredia v Banskej Bystrici (www.bb.kuzp.sk – životné prostredie – ochrana ovzdušia). Verejnosť má možnosť nahliadnuť do uvedeného materiálu na Krajskom úrade životného prostredia v Banskej Bystrici, resp. aj na Obvodnom úrade životného prostredia v Banskej Štiavnici, resp. na stálom pracovisku v Žiari nad Hronom (Ul. SNP 124, I. poschodie).

Čo so starými liekmi ?

Každému z nás sa stane, že po prezretí „domácej lekárničky“ zistíme, že mnohé lieky z nej sú už staré, teda aktuálny dátum v kalendári je už oveľa väčší ako dátum spotreby na krabičke lieku. Určite ste si v tom momente položili otázku a čo teraz? Zbalím všetky lieky do vreca na smeti alebo musím postupovať inak?

V odpade končia neraz aj nerozbalené lieky, ktoré sa predpisujú vo veľkom množstve a plytvá sa nimi. Málokto však vie, že po uplynutí doby použiteľnosti sa z liečiv stáva nebezpečný odpad. A ten treba odborne zneškodniť.

Druhotný zber liekov spustil Štátny ústav na kontrolu liečiv v roku 1996, na vypracovaní metodiky zberu sa podieľala bratislavská spoločnosť Modrá planéta. Stará sa nielen o zber a zvoz liekov zo všetkých lekární, ale aj o bezpečnú likvidáciu v spaľovniach nebezpečného odpadu.

V zmysle ochrany životného prostredia a zníženia finančných nákladov na znehodnotenie liekov platí od konca roka 2009 nové nariadenie Štátneho úradu pre kontrolu liečiv a Ministerstva životného prostredia pre zber starých liekov. Lieky do lekárne sa musia odovzdávať bez obalov,

teda tablety, kapsule a čípky vybrané z papierovej krabičky a obalu z umelej hmoty, lieky v tekutej forme vo fľaškách by mali byť tiež vybrané z papierových krabičiek, masti a krémy sa odovzdávajú len v obaloch z umelej hmoty. Takto odbalené lieky sa musia dať do papierového alebo plastového vreca a tak odovzdať do lekárne. Za nebezpečný odpad sa považuje len vnútro každej krabičky, teda len samotné kapsuly, tablety, kvapky, sirupy a čípky. Ak potrebujete znehodnotiť staré ortuťové teplomery, tie treba odovzdať do lekárne zvlášť. Striekačky s ihlami treba tiež odovzdávať zvlášť, ideálne v plastových obaloch. Obal z papiera treba zahodiť do papierového kontajnera a obal z plastu do kontajnera na plasty.

Nakoľko sa v našej obci snažíme o vyseparovanie čo najväčšieho počtu komodít, prichádzame s myšlienkou separovať lieky priamo v našej obci, aby občania nemuseli lieky nosiť do lekárne.

V spolupráci so žiarskou lekárnou Alpinia, spol s r.o. sme sa dohodli, že staré lieky môžete priniesť na obecný úrad a my sa už postaráme o ich doručenie do lekárne a tak všetci prispejeme k správnej recyklácii odpadov.

Získali sme tri ocenenia

Technické služby Žiar nad Hronom, akciová spoločnosť organizovali dňa 3. februára 2012 nultý ročník Plesu smetiárov. V rámci tohto plesu sa organizátori rozhodli oceniť najlepšie separujúce samosprávy. Obec Slaská získala hneď tri ocenenia. Stali sme sa víťazom kategórie „Samospráva najlepšie separujúca sklo“, ďalej sme zvíťazili v kategórii „Samospráva najlepšie separujúca plasty, kovy a tetrapaky“ a získali sme aj titul „Enviro samospráva roku 2011“ za náš prístup k ochrane životného prostredia a to vďaka aktivitám spojených s čistením miestneho potoka, čistením verejných priestranstiev, či spojených s organizáciou spoločného zvozu nebezpečného odpadu – eter-

nitú. Na uvedenom plese našu obec reprezentoval starosta obce s priateľkou, ktorý osobne ocenenia v mene obce aj prevzal. Je namieste napísať, že myšlienka organizácie plesu smetiárov mala veľmi dobrú odozvu a že separácia odpadov nie je hanbou, ale prestížou každej obce, nakoľko si tak chráni životné prostredie pre budúce generácie. Samozrejme, že sme mohli získať ocenení aj viac a berieme to ako výzvu pre rok 2012. Veríme, že občania nám v tomto pomôžu a za rok 2012 budeme žať ešte lepšie výsledky. Organizátorom aj touto formou ďakujeme za pozvanie na predmetný ples a za zhodnotenie našej snahy separovať odpady v minulom roku. Zároveň sa tešíme na ďalšiu spoluprácu.

Súd žalobu zamietol

Od roku 2008 čelí obec Slaská žalobe spol. AZEX s.r.o. o náhradu škody vo výške 145.677,24 Eur. Počas tejto dlhšej doby vydal Okresný súd v Žiari nad Hronom dvakrát rozsudok, ktorým nárok uvedenej spoločnosti priznal. Dvakrát však Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudky okresného súdu zrušil. Tretí rozsudok okresného súdu v danej veci bol vyneseneý 8. februára 2012 a znel tak, že žalobu súd voči obci zamietol. Rozsudok prá-

voplatný ešte nie je. Faktom zostáva skutočnosť, že obec Slaská ani v minulosti a ani teraz nie je povinná uhrádzať škodu uvedenej obchodnej spoločnosti, aj keď to tak niektorí v čase volieb starostu obce prezentovali. Je nevyhnutné počkať si na právoplatné rozhodnutie v tejto veci, ktoré definitívne uzavrie niekoľkoročný súdny proces. V súčasnosti je obec Slaská s rozsudkom okresného súdu spokojná a odvolanie proti nemu podávať nebude.

SEPAROVANÝ ODPAD ZA ROK 2010 a 2011 KOMODITA:

	rok 2010 množstvo v t	rok 2011 množstvo v t
SKLO	6,42	15,05
PLASTY	7,29	7,30
TEXTÍLIE	2	3,3
VYRAD. ELEKTR. ZAR.	5,17	2,12
ETERNIT	12,84	0,96
ZMESOVÝ KO - kuka nádoby	20,85	20,92
OBJEM. ODPAD - kontajnery	13,82	17,26
AKUMULÁTORY	0,8	-
PAPIER		5,11
KARTÓN		0,45
Fe MIX		1,46
Al MIX		0,06

Výsledky hlasovania vo voľbách do Národnej rady Slovenskej republiky, konané 10. marca 2012 v obci Slaská

Okrsková volebná komisia zistila tieto výsledky:

Počet voličov zapísaných v zozname voličov vo volebnom okrsku	396
Počet voličov, ktorí sa zúčastnili na hlasovaní	259
Počet voličov, ktorí zaslali návratnú obálku z cudziny	0
Počet voličov, ktorí odovzdali obálku podľa § 30	259
Počet platných odovzdaných hlasov	252

Počet platných hlasov odovzdaných pre každú politickú stranu, politické hnutie alebo koalíciu:

Zelení č.1	1
Kresťansko demokratické hnutie č.2	20
Strana demokratickej ľavice č. 3	2
Slovenská národná strana č. 4	16
OBYČAJNÍ ĽUDIA a nezávislé osobnosti č. 5	22
Sloboda a Solidarita č. 6	6
PRÁVO A SPRAVODLIVOSŤ č. 7	0
NÁŠ KRAJ č. 8	0
Strana zelených č. 9	0
Ľudová strana Naše Slovensko č. 10	2
SMER – sociálna demokracia č. 11	135
Zmena zdola, Demokratická únia Slovenska č. 12	1
Národ a spravodlivosť – naša strana č. 13	6
Komunistická strana Slovenska č. 14	7
Strana Rómskej únie na Slovensku č. 15	0
MOST – HÍD č. 16	13
99% - občiansky hlas č.17	4
Ľudová strana - Hnutie za demokratické Slovensko č. 18	5
STRANA + 1 HLAS č.19	0
Robíme to pre deti – SF č.20	1
Obyčajní ľudia č. 21	0
Slov. demokrat.kresťanská únia – Demokrat. strana č. 22	9
Strana občanov Slovenska č. 23	0
Strana maďarskej koalície . Magyar Koalíció Pártja č. 24	0
STRANA SLOBOD. SLOVO – NORY MOJSEJOVEJ č. 25	0
Strana živnostníkov Slovenska č. 26	2

Informácie pre verejnosť

Pozemkové spoločenstvo poľnohospodárskych a lesných pozemkov a urbánikov obce Slaská informuje verejnosť, že k dnešnému dňu bolo podľa prísluhu štatutárov spoločenstva (Ing. Ján Vanka, Mgr. Vladislav Mikula) uzatvorených viac ako 107 nájomných zmlúv a v prospech spoločenstva tak bolo prenajatých už viac ako 280 hektárov pôdy. Predstavitelia pozemkového spoločenstva aj touto cestou ďakujú všetkým vlastníkom pôdy za dôveru, ktorú pozemkovému spoločenstvu vyjadrili práve uzatvorením nájomných zmlúv. Pozemkové spoločenstvo zároveň informuje, že si splnilo aj zmluvný záväzok a dalo nájomné zmluvy zapísať do katastra nehnuteľností, aby mohlo za prenajímateľov pôdy uhrádzať

obci príslušnú daň z nehnuteľností. Za spoluprácu v tejto veci vyslovujú štatutári pozemkového spoločenstva poďakovanie obecnému úradu. O výsledkoch hospodárenia a aktivitách pozemkového spoločenstva budú jeho členovia informovaní na pravidelnom valnom zhromaždení, na ktoré budú písomne pozvaní. Ak ešte sú občania, ktorí majú záujem prenajať pôdu v katastrálnom území Slaská v prospech pozemkového spoločenstva, stačí sa kontaktovať na obecný úrad. V prípade, že majú občania, resp. rodáci vedomosť o vlastníctve pôdy ich predkov a chcú si toto vlastníctvo vysporiadať, taktiež stačí kontaktovať obecný úrad, ktorý vybaví všetky náležitosti potrebné na predanie vlastníctva predkov.

NEPODPISUJTE ZMLUVY S PODOMOVÝMI PREDAJCAMI MEDZI DVERAMI

Navštívil vás už podomový predajca? Boli ste prekvapení čo všetko vám ponúkol? Ponuky vysávačov, kníh a „výhodných“ paušálov vystriedala ponuka zmlúv na dodávku energií. Cieľovou skupinou sú najčastejšie starší občania.

Skúsenosti zákazníkov potvrdzujú, že niektorí podomoví predajcovia vedia byť pri obchádzaní domácností v skutku vynaliezaví. Často zvolia agresívne predajné techniky, takže sú schopní obalamútiť aj skúsených občanov. Sľuby o nižších cenách vyzerajú často veľmi lákavo, ale realita môže byť úplne iná. Niektorí predajcovia často používajú triky a zavádzajú klientov – sú totižto platení za počet podpísaných zmlúv.

Viete čo podpisujete? Bežný postup niektorých podomových

predajcov elektriny začína oznámením v obecnom rozhlase, že prišli energetici a že obyvatelia si majú pripraviť faktúry, lebo sa budú znižovať mesačné zálohy a treba podpísať nové zmluvy. Z chovania predajcu je často veľmi ťažké zistiť, pre ktorého dodávateľa elektriny pracuje. Nezabúdajte, že ako odberateľ máte právo si overiť, ktorú konkrétnu spoločnosť predajca zastupuje. Niektorí podomoví predajcovia sa zvyknú vydávať za vášho súčasného dodávateľa elektriny a ponúkajú vám jednoduchú a rýchlu zmenu ceny. Stačí jeden podpis na formulár a mesačne vraj ušetríte niekoľko percent z vašej faktúry. Čo vám však niektorí predajcovia „zabudnú“ povedať? Niekedy práve to čo je v zmluve najdôležitejšie: doba viazanosti zmluvy, skutočná totožnosť pre-

dajcu a firmy, ktorú zastupuje, skryté poplatky o ktorých sa dozviete až pri prvej fakturácii, alebo to, že ponúkaná zľava sa týka len polovice celkovej ceny na faktúre – ceny dodávky.

Aké sú riziká?

- Dohodnutá cena v konečnom dôsledku nemusí byť nižšia
- Zmluvne sa viažete na dlhé obdobie (pri predčasnej výpovedi zmluvy od vás môže nový dodávateľ žiadať vysoké pokuty)
- Skryté zmluvné poplatky (spoplatnenie služieb, ktoré sú u súčasného dodávateľa zadarmo: aktivácia služby, ktorú ste si nevyžiadali)
- Nedostatočná zákaznícka starostlivosť (neexistencia zákazníckych centier, nedostupná zákaznícka linka, chybná fakturácia,...)

Ako sa brániť?

- Nič nepodpisujte hneď – vždy si podpis zmluvy dobre rozmyslite a nenechajte sa do ničoho nútiť
- Poradte sa so známymi alebo na zákazníckej linke vášho súčasného dodávateľa
- Zvážte výhody súčasného dodávateľa – Naozaj sa oplatí pre 1€ mesačne prísť o spoľahlivého dodávateľa a nadštandardné služby?

Uvedomte si svoje spotrebiteľské práva!

- Právo na informácie
- Právo výberu

Využitím týchto základných práv sa môžete vyhnúť unáhlenému a často zlému rozhodnutiu.

ŽIVÝ KRISTUS KRÁČA PRED NAMI A S NAMI V ŽIVOTE

(dokončenie zo str.1)

Nedbáš, že hynieme? Boh ktorého absolútne, alebo takmer vôbec nedokážeme vnímať v našom bežnom živote a iba okrajovo a veľmi sporadicky si na neho spomenieme. Boh, ktorého slovo takmer vôbec nedokážeme vnímať v jeho živej a aktuálnej podobe, pretože sme zväčša naladení iba na slová médií, s ktorými dokážeme prežiť celé večery. Boh ktorého zamkli do božích hrobov v kostoloch komunisti a liberáli a my sme pri tom spokojní. Takýto Boh nie je veru živým Bohom vzkrieseným Kristom. Počas veľkonočných svätých dní každý kňaz dostáva anjelské poslanie oznámiť všetkým: Hľadáte Ježiša Nazaretského, ktorý bol ukrižovaný. Vstal z mŕtvych. Niet ho tu. Hľa miesto kde ho uložili. Ale choďte a povedzte jeho učeníkom a Petrovi: „Ide pred Vami do Galiley“

Hľadáte Ježiša v tom všetkom čo som pred chvíľou menoval a tak ako tie ženy? V tom všetkom to niet. Niet mŕtveho Krista. Ježiš žije. A práve preto, že žije predchádza nás vo všetko, čo prežívame. Kresťanstvo je viera, v ktorej sa náš Boh zjednocuje s nami, s naším životom a v našom živote. Preto máme sviatosti, preto Kristus vstal z mŕtvych a žije v nás, lebo nás vo všetkom predchádza.

DRAHÍ SLAŠŤANIA- Keď ideme do nášho chrámu na kopčeku oslavovať Boha a úprimne sa z toho tešíme verme, že nás v tom svojim vnuknutím predchádza živý Kristus, ktorý povedal: „Stravuje ma horlivosť za tvoj dom. Nevedeli ste, že mám byť tam, kde ide o môjho otca?“ Keď ste dokázali vy chlapi a dievčatá, robiť radosť rodičom, uvedomte si, že vás v tom i vo vašom živote predišiel Kristus o ktorom čítame, že rástol v obľube u Boha

i u ľudí a chce takto živý rásť aj vo vašom živote.

Keď ste sa vy mladí, zaľúbili a svoju zaľúbenosť prežívate s Božím zákonom, to živý Kristus sa cez váš život zaľúbil do toho druhého.

Keď vy rodičia otcovia a mamy, ľúbite svoje deti a ste ochotní pre ne priniesť aj neviem aké obety uvedomte si, že je to živý Kristus vo vás, ktorý sa obetoval za všetkých nás, Božie deti a keďže je živý ustavične sa obetuje aj cez naše životy.

Keď dokážete v odovzdanosti prijať svoju starobu, chorobu, kríž, vy staré mamy a starí otcovia, uvedomte si, že znova je to živý Kristus, ktorý nie len kedysi ochotne vzal kríž na svoje plecia, ale keďže stále žije, predchádza nás aj v tomto vo vašich životoch.

Ježiš Kristus nás dokonca predišiel aj v pokušení a chce znova a znova ako živý v nás nad ním víťaziť. Nie my, iba on je víťaz! Kristus nás predišiel dokonca aj v tom, v čom sa s nami nemôže v skutočnosti zjednotiť, v našej hriešnosti a pre nás sa stal hriechom i obetným baránkom, ktorý sníma hriechy sveta. Ježiš vzal na seba hriechy všetkých ľudí našej farnosti, preto mu budme vďační za to počas Veľkonočných sviatkov.

MILÍ SLAŠŤANIA - Zo srdca Vám prajem požehnané a radosné veľkonočné sviatky. Zo srdca Vám želim, aby nádej veľkonočného rána bola vašou každodennou posilou, aby sme spoločne o nej vydávali svedectvo pred dnešným svetom, v našej farnosti a splnili si tak úlohu, ktorú nám zveril z mŕtvychvstalý Ježiš. „Choďte teda a učte“. AMEN

Štefan Bieľak - farár

Rozpis svätých omší a obradov počas veľkonočných sviatkov

- Na Veľký piatok nebude bohoslužba, ale budú obrady Veľkého piatku.
- Na Bielu sobotu cirkev zotráva pri Pánovom hrobe a rozjíma o jeho utrpení a smrti.
- Oltár ostáva bez plachiet a bez ozdôb až do začiatku Veľkonočnej vigílie.
- Na sobotu si prineste sviece s ochranou proti vyliatiu vosku, na obnovenie krstných sľubov. Môžete získať úplné odpustky.
- Namiesto Anjel Pána sa po celé veľkonočné obdobie modlíme „Raduj sa Nebies Kráľovná,“
- V piatok bude Krížová cesta v Slaskej o 16.00 hod.

Štvrtok 05.04.2012	Štvrtok Veľkého týždňa ZELENÝ ŠTVRTOK PÁNOVEJ VEČERE	Slaská	17.00	Za zdravie a Božiu pomoc v rodine
Piatok 06.04.2012	VEĽKÝ PIATOK SLÁVENIE UTRPENIA A SMRTI PÁNA	Slaská	17.00	OBRADY bez sv. omše
Sobota 07.04.2012	BIELA SOBOTA SLÁVNOSŤ S OKTÁVOU	Slaská	18.00	Za zdravie a Božiu pomoc v rodine
Nedeľa 08.04.2012	VEĽKONOČNÁ NEDEĽA PÁNOVHO ZMŔTVYCHVSTANIA SLÁVNOSŤ	Slaská	09.30	† Vladimír Hric a rodičia
Pondelok 09.04.2012	VEĽKONOČNÝ PONDELOK SLÁVNOSŤ S OKTÁVOU	Slaská	09.30	

Veľká noc - slávnosť vzkriesenia Krista je vrcholom liturgického cirkevného roku. Vznikla zo židovského sviatku pesach, ktorý sa oslavuje 14. a 15. deň v mesiaci nisan podľa židovského kalendára. V ranej cirkvi sa oslavoval najprv v deň židovského sviatku. Ešte dnes sa považuje kresťanská slávnosť Veľkej noci tiež za spomienku na starú zmluvu.

Slávnosť vzkriesenia začína veľkonočnou vigíliou večer alebo v noci na Bielu sobotu. Počas veľkonočnej vigílie sa svätí voda na krstenie a veriaci obnovujú sľub krstu. V mnohých cirkviach sa krstia dospelí, ktorí sa pripravovali na krst. Počas Veľkonočnej nedele pokračuje a vrcholí slávnosť Zmŕtvychvstania Pána druhou slávnostnou omšou.

Veľkej noci predchádza štyridsaťdňový prípravný čas - tzv. pôst. Veľká noc má veľa symbolov. Sú už zaužívané a niektorí z nás možno ani nevedia, čo presne znamenajú.

Veľkonočný baránok

K Veľkej noci patrí veľkonočný baránok. Symbol baránka bol veľmi rozšírený už v predkresťanskej tradícii v celej stredomorskej civilizácii, ovládanej po tisícročia pastiermi. V hebrejskej tradícii symbolizovali ovce Izraelitu ako člena „Božieho stáda“, aj židovský boh je označovaný za pastiera, ktorý berie svoje ovceky do náručia; v kresťanskej cirkvi sa baránok stal symbolom Baránka Božieho, Krista a znázorňuje sa s vlajkou víťazstva.

Symbol kríža

Symbol kríža nevznikol s kresťanstvom, je omnoho starší. Poznali ho už starí Egypťania, Číňania aj Kréťania a jeho význam bol v rôznych kultúrach a náboženstvách univerzálny - spojený v chápaní ako prepojenia božského (vertikálne rameno) a ľudského (horizontálne rameno) sveta, stal sa symbolom večnosti. Dnes je kríž najdôležitejším symbolom kresťanstva, pretože Kristus, Syn Boží bol odsúdený k smrti ukrižovaním. Tento trest patril k trestom výnimočne krutým a ponižujúcim, na kríži končili iba tí, ktorí si zaslúžili pohrdanie. Kríž ma veľmi veľa podôb, v tvare písmena T, X (tzv. kríž sv. Ondreja).

Veľkonočný oheň

Tak ako jarné slnko znamená víťazstvo nad zimou, precitnutie po dlhom studenom čase,

rovnako taký je príchod Ježiša počas Veľkej noci. Zapálenie svätého veľkonočného ohňa je pre kresťanov počas Veľkej noci centrálnou udalosťou. Oheň sa zapaluje a svätí na začiatku liturgie na Bielu sobotu pri obradoch Veľkej noci (zo soboty na nedeľu). Od veľkonočného ohňa sa zapalujú veľkonočné sviece, ktoré sa potom v slávnostnom sprievode a za trikrát opakovaného spevu „Svetlo Kristovo“, vnesú do temného kostola.

Veľkonočné sviece

Svieca je dôležitým symbolom vo všetkých kultúrach, svetlo je

VEĽKÁ NOC A JEJ SYMBOLIKA

chápané ako znamenie života. Veľkonočná svieca a slávnosť svetla na začiatku liturgie Vzkriesenia počas Veľkej noci má svoje korene v tradícii prvotnej cirkvi, kedy sa veľkonočná noc rozžiarovala svetlom mnohých sviec. Veľkonočné sviece symbolizujú Zmŕtvychvstanie Krista, ktorý zvíťazil nad smrťou. Podľa starej tradície sa svieca zapaluje od posväteného ohňa na začiatku liturgie konajúcej sa v noci z Bielej soboty na Veľkonočnú nedeľu, počas ktorej vstal z mŕtvych Kristus. Táto slávnosť Vzkriesenia sa zahajuje vnosením zapálenej sviece do úplne tmavého, zhasnutého kostola. Tak si kresťania pripomínajú, akým zásadným obratom je Kristovo vzkriesenie, noc, ktorá sa premieňa v deň. Zapalujú si svoje sviece od tohto paškálu, čím naznačujú, ako by aj oni boli Kristom ovplyvnení „zapálení“. Tým sa celý kostol prežiarí svetlom. Spoločenstvo veriacich víta sviecu so spevom „Svetlo Kristove“, „Chvála Tebe, Pane“. Tento význam je ešte podtrhnutý tým, že sa zapálená svieca ponára do vody, ktorá sa posväť na vodu na krstenie a zapaluje sa od nej tiež svieca ku krstu. Svieca je väčšinou zdobená motívom kríža, na ktorom sú voskovými klincami zobrazené Kristove rany, nad krížom je prvé a posledné písmeno gréckej abecedy - alfa a omega - naznačujúce, že Ježiš je začiatok aj koniec. Ďalej sa používa motív stromu, baránka, slnečných paprskov alebo vody. Biela farba sviece symbolizuje nádej a nový život. Veľkonočná svieca sa v liturgii zapaluje iba počas 50-denného veľkonočného obdobia, teda od Veľkej noci

do Letníc (svätodušných sviatkov, sviatkov zoslania Ducha svätého) a pri krstoch, aby sa naznačilo, že každý krst súvisí s Veľkou nocou - preto sa od nej zapaluje aj svieca ku krstu. Zapaluje sa tiež pri pohreboch, človek prešiel bránou smrti a kresťania sa za neho modlia, aby tiež on „vstal“ k novému životu - s Bohom.

Veľkonočné vajčko

Je mnoho výkladov, prečo je vajčko spájané s Veľkou nocou: - pretože vajce obsahuje zárodok života, bolo už odpradáva symbolom plodnosti, úrodnosti, života a vzkriesenia, v predkresťanských dobách bolo niekde dokonca dávané do hrobu mŕtvemu; - vajce nachádzame už pred kresťanstvom, pri pohanských oslavách jari; - zvyk konzumovať vajcia v čase sviatkov súvisel pravdepodobne aj s pôstom, ktorý predchádzal Veľkej noci a pri ktorom sa vajcia jesť nesmeli, preto ľudia netrpelivo čakali, až skončí čas pôstu; - v spojení s ľudovou tradíciou vznikol zvyk zdobenia vajčiek, sprevádzaný celým radom obradov a povier; - vajce niečo skrýva, je ako zamknutý hrob, v ktorom je aj napriek tomu ukrytý život; - tu je zreteľné symbolické spojenie so Zmŕtvychvstaním Ježiša a s kresťanskou Veľkou nocou.

Veľkonočný zajac

Svoje miesto má zajac v mnohých náboženstvách, mytológiách - v gréckej, egyptskej, čínskej, kde symbolizuje šťastie, plynúci čas, krátkosť života, či

je označovaný za atribút zmŕtvychvstania (podľa ľudového podania zajac nespí - nemá totiž očné viečka, a tak sa zdá, že aj počas spánku obracia oči nahor). V Biblii je zajac zaradený medzi stvorenia „malické na Zemi a múdrejšie nad mudrcov“, symbolizuje chudobných, skromných a pokorných.

Posviacka

V našich mestách a dedinách sa svätia jedlá v sobotu po vigílii alebo v nedeľu ráno. Svätenie vykonáva kňaz za asistencie miništrantov a kostolníka. Tento obrad má zvlášť dôstojný a okázalý ráz u obyvateľov grécko-katolíckeho a pravoslávneho vierovyznania. Celá pospolitost, ktorá sa zúčastňuje na Veľkonočnú nedeľu bohoslužieb v chráme, sa za hlaholu zvonov odoberie na kostolný dvor, kde čaká na sprievod. Všetci položia prútené košíky rôznych tvarov na zem. V nich sú poukladané všetky druhy obradných veľkonočných jedál, ktoré starostlivé ženy pekne, dôkladne v presnom poradí vložili do košíka a zakryli ho vyšľávaným alebo tkaným obrúskom.

Kňaz vykonáva obrad svätenia s veľkou dôstojnosťou. Výdatne okiadza tymianom nielen košíky, ale aj prítomných. Celý zástup obchádza tri krát, skláňa sa nad košmi, z ktorých medzi tým sňali obrúsky a kropí razantne ich obsah. Po tretej obchádzke zastane pred hlavným vchodom, kde pri improvizovanom oltári dokončí službu. Poblahosláví veriacich, ktorí sa rýchlo rozchádzajú, pretože ešte stále platí povera, že ten kto s jedlom prvý dobehne domov, najskôr zoberie z poľa úrodu

Pôstne jedlá našich predkov

V našich európskych končinách sa síce počas pôstu mäso nejedlo, ale výnimku tvorili ryby, raky, slimáky. Mäso týchto živočíchov tvorilo výnimku, pretože išlo o chladnokrvných živočíchov. Preto v minulosti bolo úplne bežným pôstnym jedlom kapustnica zo žabími stehienkami, ryby varené, pečené, údené, či nakladané v soli. Počas pôstu dokonca naši predkovia aj menili riad v ktorom varili - ako pôstny riad sa používali hlinené hrnce a jedlo sa drevenými lyžičkami. Jedlá sa prichucovali čisto rastlinnými olejmi, varili sa múčne a zeleninové jedlá.

Medzi v minulosti veľmi obľúbené a dnes už takmer zabudnuté pôstne jedlá našich predkov patrila napríklad kyselica, ktorá sa varila z ovsenej múky, šrotu, vody a zvyškov starého chleba - tieto komponenty sa zmiešali a nechali vykvasiť. Zákvas sa precedil cez sitko a zohrial sa - zahustil sa múkou, v takom prípade sa konzumoval ako polievka, bez múky slúžil ako nápoj. Mal sivú farbu a kyslato - trpkú chuť, podával sa zo zemiakmi či fazuľovou fučkou.

Obľúbeným jedlom bola aj brija, alebo čír - do litra vody sa vysypala múka a za varu sa miešala do zhutnutia, potom sa kaša osolila a do prostriedku sa nalial ľanový olej. Na východnom Slovensku sa tešili obľube tatarčene pirohy /pohánkové/ boli veľmi chutné a zdravé. Počas pôstu nechýbali ani husté polievky napríklad hrachová polievka s geršňou /krúpami/, kyslá šošovicová polievka, či fazuľová na kyslo. Základ nielen pôstnych jedál našich predkov tvorila kaša - veď sa aj hovorilo: "kaša matka naša", preto sa konzumovala cícerová, pohánková, grisová, (krupičná), jačmenná, kukuričná kaša (tengeričanka, kukuričanka), zemiaková, fazuľová, hrachová kaša. Medzi modernejšie kaše patrila ryžová kaša s cukrom a škorickou. Pôstne polievky boli cesnaková, paradajková, zemiaková, šošovicová, kapustnica bez mäsa, hrachová, bôbová. Častou bola konzumácia kyslej kapusty na množstvo rôznych spôsobov - kyslá kapusta zo zemiakmi, fazuľou, s haluškami... Veľmi obľúbeným jedlom bola aj chudobinca, ktorá sa skladala s pečených zemiakov, cesnaku a cibule pečených v rúre. Pre deti sa počas pôstu varili lokše s makom, ktoré sa piekli ako placky nasucho na rozpálenej platni, potreli

sa slivkovým lekvárom, stočili sa, posypali sa makom a cukrom.

Medzi archaické jedlá patrí ak kalkýš, pôstne jedlo, ktoré sa konzumovalo počas celého pôstu. Jedlo tvorila pšenica a jačmeň. Zmes sa spolu zmiešala a polievala sa až sa objavili klíčky - potom sa zmes rozdrvila na drevenej doske, precedila sa cez sitko zriedená s vodou. Vznikla tekutina mlieku podobná a tá sa zahustila ražnou šrotovou múkou v pomere 1:1. Vzniknutá kaša sa zriedila s vodou a vliala sa na pekáč, kde sa zapiekla. Kalkýš po zapečení mal na vrchu peknú chrumkavú kôrku a vo vnútri bol kašovitý. Kalkýš sa zvykol jesť aj tri dni po sebe, pretože čím dlhšie stál tým bol sladší a šťavnatejší. Toto jedlo bolo v predjarnom a jarnom období priam želateľné pre dobré fungovanie organizmu. Jedlo bolo pôstne, ale pritom výživné a pôsobilo ako detoxikácia organizmu. Príprava a konzumácia kalkýša mala aj veľmi zaujímavú sociálnu funkciu - často sa dávali viaceré domácnosti dohromady (najmä susedia) a spoločne ho vytvorili i konzumovali, každá domácnosť prispela svojou časťou obilí. Kalkýše sa piekli vždy na týždeň a vždy u inej rodiny.

Väčšina pôstnych jedál bola z hľadiska dnešnej racionálnej stravy skutočne veľmi vyhovujúca. Pôst mal teda nielen duchovný rozmer, ale napomáhal aj k očiste tela po zaťažujúcich fašiangových dňoch. Pôst napomáhal človeku k stíšeniu a upriameniu sa k duchovnu. Medzi dni s prísnyim pôstom patrila Popolcová streda - teda deň keď si veriaci nechávali v chrámoch poznačiť svoje čelá krížikom z popola ako pripomienku pomínuteľnosti a dočasnosti na tomto svete. Počas Popolcovej stredy platil prísny pôst, čo znamenalo zdržiavať sa mäsitého pokrmu a jesť len raz denne do sýtosti. Druhý deň kedy platil prísny pôst, bol Veľký piatok. Naši predkovia skutočne z úcty k spomienke na utrpenie Ježiša Krista v tento deň zvykli zjesť len krajec suchého chleba a zapiť ho pohárom vody.

Aj keď v súčasnosti už len málokto z nás drží pôst počas celých 40 dní pred Veľkou nocou, predsa len očistné a pôstne dni sa odporúčajú aj pre dnešného moderného človeka. Pôst napomáha k očiste organizmu po zime a je veľmi vhodný, práve počas skorých jarných dní.

JARNÉ MAŠKRTENIE

Jahňacia polievka s knedličkami

Suroviny:

1 kg jahňaciny s kosťou, 2 l vody, 1 ČL mletého muškátového kvetu, 250 ml sladkej smotany, 2 PL maizeny, olej, 1 cibuľa, 1 mrkva, 1 kaleráb, 200 g karfiolu, 200 g zeleného hrášku, petržlenová vňať, soľ.

Postup:

Mäso umyte, odlaňte, nakrájajte na menšie kúsky, vložte do vriacej vody, pridajte soľ, štipku muškátového kvetu a varte asi 1 hod. Uvarené mäso vykostite, najemno zomelte, posoľte, pridajte zvyšný muškátový kvet, smotanu, maizenu, premiešajte a tvarujte malé knedličky. Na rozohriatom oleji opražte nadrobno nakrájanú cibuľu, pridajte mrkvu nakrájanú na kolieska, kaleráb na hranolčeky, karfiol rozobratý na ružičky, hrášok a niekoľko min. pražte. Zalejte vriacim vývarom z mäsa, vložte knedličky a pri miernej teplote varte 15 min. Nakoniec dochuťte soľou a posypte posekanou petržlenovou vňaťou.

Jarné rande

Suroviny:

4 filé z morčacích prs, šunka, namočené sušené slivky, 1 - 2 PL čučoriedkového lekváru, sušená koreňová zelenina, škrobová múčka, soľ, olej.

Postup:

Filé naklepeme na plát a osolíme. Poukladáme naň šunku, slivky, stočíme do rolády a zviažeme. Vložíme do pekáča, ochutíme sušenou koreňovou zeleninou a podlejeme asi 1 dcl oleja. Prikryté pečieme pri 200°C pol hodinu a odokryté ešte asi 15 minút. V hrnci zohrejeme olej, vlejeme 2 dcl výpeku, ochutíme sušenou koreňovou zeleninou. Škrobovú múčku rozhabarkujeme v 1 dcl vody a zahustíme ňou omáčku. Keď omáčka zhustne a zosklovatie, odstavíme ju. Pridáme čučoriedkový lekvár. Podávame so zemiakmi alebo s ryžou.

Údená krkovička s jemnou omáčkou

Suroviny:

1 kg údenej bravčovej krkovičky, 1 PL tuku, 2 l bieleho vína, 2 smotany.

Postup:

Mäso ponorte na 2 hod. do vlažnej vody, aby sa uvoľnila soľ. Potom ho osušte a zo všetkých strán zľahka opečte na tuku. Pekáč s mäsom vložte do rúry predhriatej na 200 °C. Po 15 min. prilejte víno a pekáč priklopte. Po ďalších 15 min. pridajte smotanu a duste zakryté ešte 50 min. Mäso občas prelievajte. Hotový pokrm nechajte ešte 10 min. uležať. V prípade potreby môžete omáčku zriediť alebo zjemniť smotanou. Mäso nakrájajte a podávajte preliate omáčkou a s varenými zemiakmi.

Čokoládový krém so šľahačkou

Suroviny:

130 g čokolády na varenie, 15 g hladkej múky, 300 ml mlieka, 2 vajcia, 60g práškového cukru, šľahačka.

Postup:

Mlieko zohrejeme, pridáme k nemu na kúsky nalámanú čokoládu, primiešame vajčka a cukor. Napeníme, prisypeme múku, prehrejeme a povaríme. Hotový krém vlejeme do pohárov, ozdobíme podľa chuti šľahačkou alebo ovocím.

Brandy cobbler

Suroviny:

6 cl brandy, 9cl sóda, čajová lyžička kryštáľového cukru, koktailové čerešne.

Postup:

Rozpustiť cukor v sóde, pridať brandy cez ľad a zamiešať. Prizdobiť koktailovou čerešňou alebo iným ovocím.

**ŠTATISTICKÝ PREHĽAD
OBYVATEĽOV**

Počet obyvateľov v obci
k 31.03.2012 – 482

Deti do 15 rokov – 91
Občania nad 15 rokov – 391
Chlapcov- 39
Dievčat- 52
Mužov- 195
Žien - 196
Priemerný vek - 41

Narodený:

Jakub Šarkózi

Prihlásení:

Ingrida Mikulová
Margaréta Zuzana Mikulová
Elena Melišeková
Vladimír Melišek
Milota Čamajová

Odhlásení:

Mária Fribertová
Beata Strmeňová

Navždy nás opustili:

Jozef Hric
Rozália Šimkovičová
Anna Vencelová – rodáčka
Mária Vanková - rodáčka

Jubilanti našej obce**50 rokov**

Ľudmila Lalová
Dušan Poliak
Zdena Staniaková
Michal Hlaváčik

55 rokov

Jarmila Varsová
Jozef Čamaj

60 rokov

Peter Lalo
Petr Procházka
Vladimír Melišek

65 rokov

Jozef Víttek
František Ťahúň
Peter Páleník

70 rokov

Viera Hlaváčová
Mgr. Vladislav Mikula
Vincent Fribert

85 rokov

Ľudmila Filúsová

**Všetkým našim jubilantom
srdečne blahozeláme!**

ROZŠÍRENIE MINIFITNESKA

Akýkoľvek pohyb vo voľnom čase je zdraviu prospešný. Okrem formovania postavy, má vplyv na činnosť srdca, zlepšenie krvného obehu a iné životu potrebné funkcie. Nedávno miestne fitnesscentrum v suteréne budovy Jednoty „slávil“ desať rokov prevádzky. Na dedinku s tak nízkym počtom obyvateľov je solídne zariadené a obyvateľom sprístupnené zdarma. Využitie našlo aj nežnejšie pohlavie, ba dokonca aj vyššie ročníky. Cieľom jeho zriadenia bolo ponúknuť verejnosti možnosť využiť voľný čas športovými aktivitami. Nakoniec si našlo svojich stálych návštevníkov a pribudli aj noví, či už z radov žien alebo aj staršej generácie pre zachovanie kondičky. Už dlhšiu dobu sme registrovali požiadavku verejnosti na rozšírenie priestorov a to o miestnosť, kde by sa mohol hrať stolný tenis, resp. v zimných mesiacoch cvičiť zumba, nakoľko vykúrenie sály kultúrneho domu je finančne veľmi nákladné.

Iniciatívou OZ Pro Slaská sa tieto priestory podarilo rozšíriť o priestor bývalej knižnice, kde po spolupráci občianskeho združenia a obecného úradu vyburaním priečok

vznikol zaujímavý priestor o rozmeroch cca 6 x 10,5 m, ktorý členovia združenia dobrovoľne vyčistili, napenetrovali existujúcu podlahu a pripravili na vylíatie poteru pre vyrovnanie povrchu pred pokládkou podlahovej krytiny. Živicovú protišmykovú podlahu nalepili odborníci v priebehu dvoch dní. Poteť, vysprávky omietky a maľovanie finančne zabezpečil obecný úrad. Náklady na podlahu znášala obec v objeme 70 % a na zvyšných 30 % prispel športový klub Slaská. Podlaha bola odovzdaná do užívania 8.2.2012 a od tohto dňa je nová miestnosť sprístupnená na využívanie verejnosti. Veríme, že hlavne zánietenci stolného tenisu si prídu na svoje a nové priestory ocenia aj dámy pre ich cvičenie zumbou.

Budeme radi, keď tieto obecné priestory budú slúžiť dobrej veci dlhú dobu a verejnosť tak využije ďalšiu možnosť trávenia voľného času. S rozvojom podobných aktivít by sme radi pokračovali ďalej a k tomu prizývame aj občanov, ktorí nám môžu adresovať nápady a návrhy na nové aktivity, resp. môžu cez 2 % dane podporiť konkrétny projekt aj finančne.

Vynášanie Moreny

Morena, figurína ženy, symbol zimy a smrti, sa zhotovuje z dvoch drevených palíc v tvare kríža obkrútených slamou, oblečená býva do miestneho, zväčša sviatočného (svadobného) odevu. Podstatou jarnej obchôdzky vynášania Moreny bolo chodenie dievčat s Morenou po dedine za spevu obradových piesní. Za dedinou Morenu rozobrali alebo spálili, roztrhali, hodili do vody, zahádzali kamením a s krikom bežali späť do dediny. Zničením figuríny sa obrad končil na Spiši, v Šariši, Above a Tekove. V ostatných oblastiach jedno z dievčat, tzv. kráľovnú, obliekli do šiat z Moreny a po domoch vyberali vajička, slaninu alebo iné naturálie, z ktorých spravili hostinu i pre mládenčov, a to buď v dome ríchtára, alebo v dome, kde sa stretávali na priadkach a páračkách peria. Vynášanie Moreny sa konalo na Smrtnú nedeľu v Liptove, Gemeri, na Spiši, na strednom Slovensku, alebo na Kvetnú nedeľu na západnom a južnom Slovensku, kde následne prinášali letečko (vrbová halúzka). V niektorých častiach západného Slovenska vynášanie Moreny splynulo s letečkom. Pri strojení naň pripievli aj malú handrovú bábičku Moreny, niekde i letečko nazývali morena a obchôdzku morenovaním. Prvé správy o Morene sú zo 16. storočia. Podľa poverových predstáv sa vynesenie a zničením Moreny ako symbolu zimy a smrti mala magicky privoľať jar. Niekde sa vynášanie Moreny považovalo za prostriedok na zaháňanie epidémie moru (tento význam prevažuje v tradícii okolitých krajín). Vykonávateľmi obradov boli, podľa správ zo 14. storočia zo susedných slovanických krajín, dospelí obyvatelia. Neskôr ich vystriedala mládež, najmä dievčatá. Opisy z 19. storočia zachytávajú obrad v aktívnej rozvinutej forme. Od 30. rokov 20. storočia obrad postupne zaniká. Jeho štruktúra nedovoľuje rozvíjať zábavné prvky a poverové predstavy zanikli. Jej vykonávateľmi sa v mnohých oblastiach stali deti. V súčasnosti sa vynášanie Moreny vyskytuje pomerne ojedinele a na jeho inovácii sa podieľajú najmä miestne folklórne skupiny.

Slávník

NOVINY OBCE SLASKÁ

Štvrťročník Obce Slaská. Vydáva Obecný úrad. Adresa redakcie: Obecný úrad Slaská, tel./fax: 045 / 679 81 32. Vyšlo: apríl 2012.

Tlač: APRINT spol. s r.o. Žiar nad Hronom, tel./fax: 045 / 6723209, e-mail: aprint@stonline.sk. Nevyžiadané rukopisy a fotografie redakcia nevracia. Registrácia: EV 3156/09.